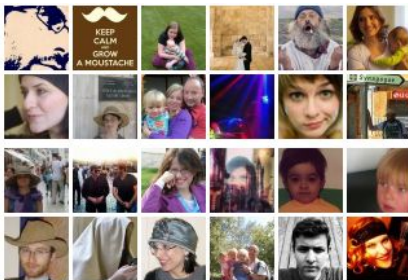

www.dopravdy.cz/daf

Toldot 5774 šabat Mevarchim

בס"ד

29. chešvan 5774
2. listopad 2013

svíčky: 16:24
havdala: 17:28

Mišejakir: 5:46
Nec: 6:54

Sof Zman Šema: 9:19
Sof Zman Tfila: 10:08
Mincha Gdola: 12:10
Škiat hachama: 16:38
Kochavim: 17:12

Šekalim 15
Mišna Avoda Zara 2:5
Orach chajim 309:3

Bekicr

Strýček je matčin bratr. To ví každý. (Skoro.) Ale někdy jsou v rodinách komplikovanější vztahy. Například Rivka měla s Jicchakem syna Jákovu. A Esavu. A naopak si všimněte, že když Jicchak hovořil o svém synovi, vždy myslel Esavu. A Jákovovi říkal - Jákovu. "Jsi můj syn?" "Ano." "Nejsi náhodou Jákov?" "Jsem tvůj syn."

Jákov a Esav byli dvojčata. Dvojčata si bývají podobná. Tato se však velmi lišila. Ve všem od vzhladu po vlastnosti. Ale rodiče tomu dlouho nevěnovali pozornost. Vlastně si toho všimli, až když "chlupci vyrostli". A to už bylo pozdě. To ovšem není jediná zarážející věc v Jicchakově domácnosti. Když po něm Rivka něco chce, když by ráda něco jinak, nejde za Jicchakem. Nepromluví s ním. Vymyslí na něj lest. Podvod. Zneužije toho, že je její manžel slepý. Proč? Měla špatné zkušenosti s přímým hovorem. Myslela si, že s Jicchakem jinak nehne? Že ho nedokáže přesvědčit? A jakou cenu má vlastně pozhennání vyloučené podvodem? Navíc podvodem, který musí zákonitě velmi rychle prasknout...Kde se tedy stala chyba? Přečtěte si drašu rabbi Sackse...

Pro děti

Prohlédněte si titulní obrázek Dafu... Na obrázku vidíte roztrženou a znovu slepenou rodinnou fotografii. Jsou na ní rodiče - slepý Jicchak a krásná Rivka a jejich děti. Snaživý Jákov se drží u máminy sukně, zatímco Esavovi z kapsy kouká prak. Kdo tu fotku asi roztrhl? A kdo ji pak zasel slepil? Myslím, že ať ji roztrhl kdokoliv, udělal to ve vzteku. A vztekal se, protože mu někdo nerozuměl. Pak se ale uklidnil a uvědomil si, že jsme prostě každý trochu jiný. Někdo chce jít běhat do lesa a házet kameny do vody a někdo jiný si zase raději chce číst nebo se dokonce učit. Když si uvědomíme, že jsem sice různí, ale přesto patříme k sobě, je čas vzít do ruky lepidlo.

Minjanoviny

- Mazal Tov Bryanovi a Malce k narození nového minjanmana!
- Roš chodeš Kislev bude v neděli a v pondělí.

Musagim čili pojmy

Máte pocit, že se se svými znalostmi judaismu pohybujete v začarovaném kruhu? Že narážíte na stále stejné informace a chcete vědět víc. Učíte své děti na Roš hašana o jablku, medu a šofaru a nevíte, jak dál. Od toho jsou Musagim rav Šmuela Katze.

ŠIR: Šir znamená hebrejsky píseň, případně báseň. Například Šir hamaalot označuje žalm sepsaný pro Levity zpívající na schodech chrámového nádvoří. Proto se také jmenuje doslova Píseň stupňů.

Některé pojmy se mohou plést, takže:

ŠIR HAJICHUD, Píseň (Boží) jednoty se připisuje rabi Šmuelovi bar Klonimus, otci rabi Jehudy Chasida. Pro každý den týdne má jednu sloku. Píseň popisuje Boží velikost a jedinečnost. Někteří ji říkají každý den ráno po Alejnu příslušnou sloku, ale většina (aškenázských) Židů ji říká jen na Jom Kipur večer - celou.

ŠIR HAKAVOD, Píseň (Boží) slávy známe z šabatové liturgie. Začíná slovy Anim zmirot. Pro kabalistické obrazy bývá zvykem, že ji zpívají čisté dětské duše. U nás ji zpívají naše děti :)

ŠIR HAŠIRIM, Píseň písní je jedna z pěti "megilot" a tradice ji připisuje králi Šalomounovi. Sefardské obci ji zpívají (většinou) v pátek na erev šabat. Aškenázové ji čtou na šabat chol-hamoed Pesach.

ŠIR ŠEL JOM, Píseň dne je sedm žalmů, které Levité zpívali v Chrámu při obětování pravidelné ranní oběti. Dnes říkáme každý den jeden z těchto žalmů na závěr ranní modlitby.

Rav Sacks: Cena za ticho

Ve starších drašot (Covenant and Conversation) jsem již zmínil názor významného představitele Voložiňské ješivy, rabi Naftaliho Cvi Jehudy Berlina, zvaného Neciv, který si všiml, že Jicchak s Rivkou spolu neuměli "komunikovat". Že jejich manželství bylo jiné, že to Avrahama a Sary, případně Jáкова a Ráchel, kteří když měli problém, o něm uměli mluvit. Rivka s Jicchakem to neuměli.

Neciv si všímá jistého odstupů obou partnerů od prvního momentu jejich setkání. Když Rivka poprvé spatřila Jicchaka, který se mimochodem právě modlil odpolední modlitbu, "zakryla si tvář závojem". Zdá se, že Rivka od počátku pociťovala přílišný respekt, obavy z nerovného sňatku a zdálo se jí, že je nehodna být ženou tak vzácného a zbožného muže, jakým byl Jicchak. Tyto obavy zřejmě nikdy zcela neopustily její mysl.

Jejich vztah tak, jak uvádí Neciv, nebyl nikdy bezprostřední a otevřený. Výsledkem čehož mezi nimi v kritických okamžicích selhávala komunikace. Zdá se, že Rivka nikdy Jicchakovi nesvěřila, co se dozvěděla v době svého těhotenství, kdy jí Bůh řekl o dvojčatech, které nosí, a o tom, že "starší bude sloužit mladšímu". Možná i proto sama upřednostňovala Bohem vyvoleného Jáкова.

Kdyby totéž věděl i Jicchak, opravdu by tolik nadržoval Esavovi?

Ze stejného důvodu se, o mnoho let později, když se doslechla o Jicchakově přání požehnat Esava, uchýlila ke lsti a přesvědčila Jákovu, aby se vydával za svého staršího bratra. Proč prostě neřekla Jicchakovi, že požehnaným má být Jákov? Protože by musela přiznat, že po celá léta tajila před manželem klíčové proroctví o jejich dětech.

Co by se stalo, kdyby v den Jicchakova žehnání synům s manželem otevřeně promluvila? Představuji si to poměrně živě: Jicchak by jí řekl něco v tom smyslu, že mají dva syny. Že ví, že pokračovatelem Avrahamovy smlouvy bude Jákov, že ale chce Esavovi popřát hojnost majetku a moci, a pak teprve Jákovu požehnat tak, jak jemu a Avrahamovi požehnal Bůh - dětmi a zemí Zaslíbenou.

Jicchak zcela určitě neměl v plánu předat pokračování smlouvy Esavovi. Chtěl každému z dětí dát to, co mu náleželo. Takže celá Rivčina lest v první řadě neměla vůbec žádný smysl. Jak je možné, že to Rivka nevěděla? Protože manželé spolu neuměli věcně rozmlouvat.

A výsledek? Počítejme spolu: slepý a starý Jicchak se cítil Jákovem podveden a obelhán. Dostalova se třásl zlostí. Esav se také cítil ošizen a ve své prudkosti začal Jákovovi usilovat o život. Rivka musela narychlo odeslat Jákovu do bezpečí exilu ke svému bratrovi Lavanovi. (A už se se svým milovaným synem nikdy neshledala.) Jákovovi se musel s důsledky svého činu vypořádávat po celý zbytek života v podobě třenic manželek, nesvárů synů, ztráty Josefa, a tak, když se na stará kolena setkal s faraónem, řekl mu, že dnů jeho života bylo málo a byly hrozné. Minimálně čtyři životy byly otřeseny zcela zbytečně, protože my víme, že Avrahamovo požehnání si Jicchak tak jako tak šetřil pro Jákovu. Jákov se kvůli tomu nemusel vydávat za Esava.

Takovou cenu platíme za neschopnost otevřeně hovořit. Tóra je velmi upřímná v popisu skutečných problémů skutečných lidí, a proto říká bez obalu: "Komunikace je důležitá." Na počátku stvořil Bůh slovem svět. My tvoříme svůj vlastní svět slovy. Aramejský překlad Tóry překládá obrat "A člověk se stal živou duší" takto: "A člověk se stal hovořící duší." Pro nás, lidi, znamená řeč život. Lidská vztahy existují jen díky vzájemné komunikaci. Slovy si sdělujeme své radosti, starosti, naděje, obavy, pocity a myšlenky.

Proto musí každý vůdce - od rodičů po předsedy představenstva velkých nadnárodních firem - vhodně, jasně a otevřeně komunikovat. Co dělá rodiny, týmy a firmy zdravými? To, že každý zná svou roli, ví, jaké jsou jeho úkoly, jaké hodnoty má cítit. Musíme umět chválit ty, kdo konají dobře, a musíme umět věcně kritizovat ty, kteří konají špatně. Kritika přitom musí mířit na konání, ne osoby, které konají. Každý, bez ohledu na možné chyby, musí být respektován. Je hluboký rozdíl mezi vinou a hanbou. Vina je židovský koncept. Vina se týká činu, ne osoby. Hanba je řecký koncept, v němž vina a viník splývají.

Jsou okamžiky, ve kterých to bez otevřeně a jasné komunikace nejde. Za Karibské krize stál svět na prahu jaderného sebezničení. Kennedy a Chruščov nakonec našli společnou řeč a tak můžeme psát i tato slova.

Rodiče a vůdci musí umět nastavit taková pravidla, aby bylo možné upřímně a otevřeně rozmlouvat. Komunikace není jen o mluvení, je i o naslouchání. Bez upřímné komunikace je tragédie otázkou času.

© Šmílův Daf

BUDEME RÁDI, POKUD DAF PŘEPOŠLETE DALŠÍM ČTENÁŘŮM.

POKUD DOSTÁVÁTE DAF MAILEM, VYUŽIJTE K JEHO ŠÍŘENÍ PŘIPRAVENÁ TLAČÍTKA (Facebook, G+, Twitter, E-mail). DĚKUJEME.

Daf tvoří originální texty a volné překlady klasických i současných autorů. Daf obsahuje chibi, které sice odborníky trápí, vy si jich ale ani nevšimnete. Text neprochází korekturou, omluvte proto případné překleby. Starší čísla najdete ve webovém archívu na www.doopravdy.cz/daf.

Hra roku 2013

Hra **Americký prezident** se stala Hrou roku 2013!

Dvě hry ([Americký prezident](#) a [Geodeto](#)) spolu tvrdě bojovaly o titul Hra roku a kdo sledoval průběh ví, jak byl souboj vyrovnaný. Vyhrát ale může jen jeden. Sláva vítězům, čest poraženým!

Vše o hře si můžete nyní přečíst nejen na počítači, ale i v mobilu, protože jsme upgradovali naše webové stránky, aby byly čitelné i na menších obrazovkách.

I náš [hlavní eshop](#) má nyní počítačovou i mobilní podobu.

Na [DriveThruCards](#) si nyní můžete koupit karty ke všem našim hrám. V promo variantě za méně než jeden dolar.

